

Korset och Kronan

Nr 78/2021

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 9: Om dopet (del 12).

Den del av bekännelsen som mest ingående behandlar dopet är *Luthers stora katekes*. Luther menade att särskilt den större katekesen skulle vara en hjälp för prästerna undervisa i församlingarna, där tillståndet vid denna tid (1529) var ganska bedrövligt eftersom det var stor brist på präster och många präster var okunniga. Med hjälp av familjefäderna skulle Guds ord också läras i hemmen. I inledningen till Stora katekesen skriver Luther:

Därför skall man låta de unga väl och grundligt lära sig de stycken som hör till katekesen eller barnläran och flitigt öva dem i denna. Det är därför varje familjefars plikt att åtminstone en gång i veckan förhöra sina barn och sitt tjänstefolk för att se vad de vet i katekesen och allvarligt förmana dem att lära sig det de ännu inte kan. Jag minns ju den tiden – och sådant händer ännu idag – då man kunde finna både vuxna och äldre som inte visste något alls i katekesen. Så är det även idag. Många

Kyrkblad för S:t Martins och S:t
Petri församlingar, Evangelisk-Lutherska
Kyrkan i Sverige. Red. Sten Rydh.
Nr 78, 1 oktober 2021.

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

är okunniga men går ändå till dop och nattvard och brukar allt som hör till de kristna. Man borde dock ha rätt att kräva, att de som går till nattvarden skall veta mer och ha större insikt i den kristna läran än barn och nybörjare (SKB, s. 386; språket något förenklat av mig).

Om dopet skriver Luther först sådant som är *absolut* nödvändigt att känna till för dem som är okunniga. Han citerar då helt enkelt ett kort utdrag ur dopbefallningen:

Om dopet

Gå ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Den som tror och blir döpt ska bli frälst, men den som inte tror ska bli fördömd (Matt. 28:19, Mark. 16:16). Detta är för en enkel människa nog att ur Skriften veta om dopet. (SKB, s. 388).

I beskrivningen av dopet behandlar Luther sedan fem viktiga delar. Här och i nästa nummer av kyrkbladet görs en kortare sammanfattning av dessa. Jag rekommenderar sedan var och en att själv läsa hela *Stora katekesen*.

På svenska finns *Stora katekesen* i ”*Svenska kyrkans bekännelseskrifter*” (SKB 1959) och i en modernare översättning av *Martin Krauklis* (1999), här förkortad MK. Denna

finns t.ex. att beställa på Bokus, Adlibris (179 kr). På nätet kan man läsa Stora katekesen och hela Konkordieboken här:

logosmappen.net/?page_id=214

Efter att ha talat om troslärans huvudstycken lagen, trosbekännelsen och bönen, skriver Luther:

Det återstår att tala om våra sakrament, som Kristus har instiftat. Varje kristen bör åtminstone få en allmän, kort undervisning om dem eftersom ingen kan vara kristen utan dem, trots att man hittills inte har undervisat om dem (MK 137).

Observera vilken stor vikt Luther lägger vid sakramenten! **Ingen kan vara kristen utan dem!** Som vi tidigare har sett är det en stor brist inom många samfund att sakramenten (dopet, bikten, nattvarden) kommer i skymundan och att tonvikten nästan enbart läggs på förkunnelsen. Men man glömmer då att sakramenten är befallda i Guds ord och som sådana ytterst viktiga för tron och det kristna livet!

I *Stora katekesen* delar Luther in sin undervisning om dopet i följande delar:

1. Vad dopbefallningen innebär.
2. Dopets gåva och verkan.
3. Vilka människor som ska döpas.
4. Om barndopet.
5. Vad dopet betyder.

Eftersom varje del är ganska omfattande ges här bara några kortare synpunkter.

1. Vad dopbefallningen innebär.

Det som gör dopet så viktigt är att det är Gud själv som har instiftat det. *Vi ska därför inte tvivla på att dopet är gudomligt, och inte tro att det är något som människor har hittat på* (MK 137). Även om Gud bara hade befallt oss att lyfta ett halmstrå skulle detta vara viktigt på grund av att det är GUD och ingen annan som befallt det. Dopet är så härligt just därför att Gud befallt det:

Dopet är ingen lättvindig sak, som att ta på sig en ny rock, utan Skriften lägger stor vikt vid att det är något alldeles särskilt, härligt och stort. Den

insikten är viktig för vår strid och kamp, eftersom världen nu är full av sekter som högljutt förkunnar att dopet är meningslöst och att det bara är en yttre ceremoni (MK 137f).

Luther framhåller att dopet egentligen förrättas av Gud själv, även om det sker genom människor. Han skriver:

När vi döps i Guds namn döps vi inte av människor, utan av Gud själv. Fastän dopet förrättas av en människa är det Guds eget verk. Därför borde alla förstå att dopet är vida större än något som kan åstadkommas av människor eller helgon. Vad kan vi göra som är större än Guds verk? (MK 138).

Om man bara lär att dopet är något mänskligt begår man en allvarlig synd. Detta har tyvärr skett i alla tider, då dopet har angripits av kristendomens fiender eller förvanskats av falska lärare. Luther skriver:

Den moderna andans människor gör sig skyldiga till bovstreck och ett djävulskt gyckelspel när de lägger Guds ord åt sidan och smädar dopet. De säger att det inte är mer värt än vattnet som man öser upp ur brunnen. Sedan frågar de spydigt: ”Hur kan väl en handfull vatten hjälpa själen?” (MK 139).

Orsaken till att dopet föraktas är att vi så gärna vill framhålla våra egna gärningar. Vi vill använda lagen som frälsningsväg. Men dopet är ingenting annat än det rena evangeliet i synlig form. Luther skriver:

Människor värderar sina egna gärningar högst. Men Skriften lär oss att om Gud så bara lyfte ett halmstrå från marken, vore det större än alla munkars samlade gärningar, hur märkvärdiga de än kan verka. Varför? Jo, för att den som utför gärningen är ädlare och bättre (MK 138).

Om och om igen betonar Luther att kärnan i dopet är Guds ord och befallning:

Därför är det inte bara naturligt vatten, utan ett gudomligt, himmelskt, heligt och saligt vatten, ja allt som man kan komma på att hylla det med. Det innefattar Guds hela rikedom och kraft. Det ger dopet dess storhet och därför kallas det med rätta ett sakrament (MK 139).

Forts. i nästa nr.